

AJATUKSIA ALUMNITOIMINNAN KEHITTÄMISESTÄ

Tiina Häkkinen

**Kehittämishankeraportti
Toukokuu 2008**

**JYVÄSKYLÄN
AMMATTIKORKEAKOULU**
Ammatillinen opettajakorkeakoulu

Tekijä(t) Häkkinen, Tiina	Julkaisun laji Kehittämishankeraportti	
	Sivumäärä 28	Julkaisun kieli suomi
	Luottamuksellisuus ☐ Salainen _____ saakka	
Työn nimi Ajatuksia alumnitoiminnan kehittämisestä		
Koulutusohjelma Ammatillinen opettajakorkeakoulu, ammatillinen opettajakoulutus		
Työn ohjaaja(t) Pietiläinen, Hannele ja Vuorimaa, Vesa		
Toimeksiantaja(t) Diakonia-ammattikorkeakoulu, Diak Itä		
Tiivistelmä <p>Kehittämishankkeen tavoitteena oli selvittää eri korkeakoulujen alumnitoiminnan toteuttamis- malleja ja aktivoita Diakonia-ammattikorkeakoulun alumnitoiminnan kehittämistä erityisesti Diak Idässä, Pieksämäen toimipaikassa. Näihin tavoitteisiin pyrittiin tutustumalla eri yliopistojen ja ammattikorkeakoulujen alumnitoiminnan toteutusmalleihin sekä keskustelemalla Pieksämäen toimipaikasta valmistuneiden alumnien ja toimipaikan henkilöstön kanssa.</p> <p>Alumnitoiminta on korkeakoulusta valmistuneille entisille opiskelijoille suunnattua ja heidän itsensä toteuttamaa toimintaa. Alumnitoiminnan pedagoginen viite- ja toimintakehys muotoutuu elinikäisestä oppimisesta, sekä humanistisesta ja sosiokonstruktivistisesta oppimiskäsityksistä. Toiminnan merkityksellisyys rakentuu ammatillisen kasvun ja urakehityksen käsitteille sekä koulutuksen markkinoinnin ja rekrytoinnin lähtökohdista käsin. Yliopistojen alumnitoiminta sitoutui vahvasti sivistysaatteen perinnön vaalimiseen sekä yhteiskunnalliseen vaikuttamiseen. Ammattikorkeakoulujen osalta alumnitoiminta oli vielä varsin nuorta ja vailla selkeitä perinteitä. Aktiivisinta toiminta oli niissä amk:ssa, joiden koulutusohjelmat liittyivät elinkeinoelämän, lii- ketalouden ja tekniikan aloihin ja joissa päävastuun toiminnasta kantoivat alumniyhdistykset.</p> <p>Diakonia-ammattikorkeakoulussa alumnitoiminnan kehittämisen haasteiksi nousivat toiminnan koordinoinnin riittävä resurssointi, oppilaitoksen ja alumnien toimintaan sitouttaminen sekä toi- minnan jatkuvuuden ja säännöllisyyden turvaaminen. Alumnitoiminnan aktivoimiseksi tarvi- taankin tulevaisuudessa markkinointihenkistä visionääriä, toiminnan vahvempaa profilointia sekä toimipaikan vahvuuksien hyödyntämistä. Lisäksi alumnitoiminnan kehittäminen tulee liittää osaksi muita kehittämishankkeita, kuten työelämänoppimisympäristöjen ja mentoroinnin kehit- tämistä. Toiminnan alkuvaiheessa tarvitaan myös opiskelijoiden ja alumnien sosiaalisen sidok- sen vahvistamista ja toiminnan säännöllisyyttä ja jatkuvuutta.</p>		
Avainsanat (asiasanat) Alumnitoiminta, yliopistot, ammattikorkeakoulut, elinikäinen oppiminen, ammatillinen kasvu, uraohjaus		
Muut tiedot		

Author(s) Häkkinen, Tiina	Type of Publication Development project report	
	Pages 28	Language Finnish
	Confidential ☐ Until _____	
Title Reflections on developing the alumna activity		
Degree Programme Vocational Teacher Education College of Jyväskylä University of Applied Sciences, vocational teachers educational studies		
Tutor(s) Pietiläinen, Hannele and Vuorimaa, Vesa		
Assigned by Diaconia University of Applied Sciences, Diak East		
<p>Abstract</p> <p>The aim of this development project was to define implementations of alumnae in different institutions of higher education and activate development of the alumna in Diaconia University of Applied Sciences (Diak), particularly in Diak East in Pieksämäki. The implementation of the alumnae in different universities and universities of applied sciences were investigated. The matter was also discussed with the graduates and the faculty of Diak</p> <p>Alumna activity is aimed to graduates of the university. Concept of lifelong learning together with humanistic and socioconstructive theories of learning form the pedagogical frame of reference. The marketing of the education and recruiting the basis for the activity to which the concepts of professional and career development make meaningful. Alumnae of the universities are strongly committed to cultivate the legacy of civilization and social interaction. In universities of applied sciences the alumna activity is still quite young and lacking well-defined traditions. Universities of applied sciences with departments of business and management or engineering seem to be forerunners. The activity is most vibrant in those alumna associations where the principal responsibility of the activity is carried by the association itself.</p> <p>The development of the alumna activity in Diak has challenges to deal with. The coordination of the activity needs sufficient resources, the educational institution and the alumna should be committed to the project and the continuity and the regularity of the activity should be ensured. In the future a strong profile for the activity is needed and the strenghts of the educational unit should be utilised in this. This development project should be incorporated with other development projects, such as learning environments of work and mentoring. In the beginning of the project the social bond between students and alumna should be strengthened with continuos and regular activities.</p>		
Keywords Alumna activity, universities, universities on applied sciences, lifelong learning, professional development, careers counselling		
Miscellaneous		

SISÄLTÖ

1 JOHDANTO	2
2 KEHITTÄMISHANKKEEN TAUSTA JA TAVOITTEET	4
3 ALUMNITOIMINNAN PEDAGOGISET LÄHTÖKOHDAT	5
3.1 Elinikäinen oppiminen ja oppimisyhteiskunta	5
3.2 Humanistinen ja sosiokonstruktivistinen oppimiskäsitys	6
3.3 Ammatillinen kasvu ja uraohjaus	8
4 ALUMNITOIMINNAN TOTEUTUKSESTA	10
4.1 Yliopistoissa	10
4.1.1 Tampereen yliopisto	11
4.1.2 Jyväskylän yliopisto	11
4.1.3 Oulun yliopisto	12
4.1.4 Kuopion yliopisto	13
4.2 Ammattikorkeakouluissa	14
4.2.1 Laurea-ammattikorkeakoulu	15
4.2.2 Helsingin ammattikorkeakoulu Stadia	16
4.2.3 Turun ammattikorkeakoulu	18
4.2.4 Diakonia-ammattikorkeakoulu	19
5 AJATUKSIA DIAKONIA-AMMATTIKORKEAKOULUN ALUMNI TOIMINNAN KEHITTÄMISESTÄ	20
6 JOHTOPÄÄTÖKSET JA POHDINTA	23
LÄHTEET	26

1 JOHDANTO

Alumnitoiminta on Suomessa vielä varsin tuntematonta ja harva tavallinen ”kadunmies” tunnistaa alumni-käsitteen tai osaa kertoa, mistä toiminnassa on kysymys.

Alumni-sana tulee latinankielestä – alumnus, alumnae, alumni – ja tarkoittaa kasvattia tai suojattia (Härkönen 2003, 49). Historiallisesti alumnitoiminnalla on kuitenkin varsin pitkät perinteet. Toiminta on lähtöisin Yhdysvalloista, jossa ensimmäiset alumniyhdistykset perustettiin jo 1700-luvulla. Näiden ensimmäisten alumniyhdistysten perustamisen lähtökohtana oli silloin huoli oppilaitoksen toiminnan jatkuvuudesta ja taloudellisten resurssien riittävydestä. Oppilaitoksen taloudellisten resurssien turvaamisesta ja varainkeruusta muodostuikin merkittävä osa Yhdysvaltojen ja Iso-Britannian alumnitoimintaa. Suomessa kuten muissakin Pohjoismaissa alumnitoiminnan painopiste on kuitenkin talouden sijasta painottunut oppilaitoksen ”ystävätoimintaan”, jossa taloudellisten avustusten saamisen sijasta keskitytään koulutuksen sisällöllisten tavoitteiden, työelämäyhteistyön ja oppilaitoksen henkisen toimintakulttuurin jatkuvuuden vahvistamiseen sekä opiskelijarekrytointiin. (Tampereen yliopisto. Alumnistrategia; Vaasan Yliopisto. Alumnistrategia.)

Käytännössä alumnitoiminta on siis valmistuneille korkeakouluopiskelijoille suunnattua, entisen oppilaitoksen kanssa yhdessä suunniteltua ja toteutettua toimintaa ja yhteistyötä. Tämän toiminnan keskeisenä tavoitteena ja tarkoituksena on oppilaitoksen yhteiskuntasuhteiden ja elinkeinoelämän ylläpitäminen ja kehittäminen (Mira Network). Eri korkeakoulujen alumnitoimintaan liittyvien verkkosivujen mukaan kyse on käytännössä mm. oman tiede- ja ammattialan jatkuvuuden ja perinteen turvaamisesta, yhteistyöverkostojen ja kumppanuuden kehittämisestä ruohonjuuritasolla sekä tietysti entisten opiskelijoiden eli alumnien identiteetin ja keskinäisen yhteenkuuluvuuden tukemisesta ja keskinäisen yhteydenpidon säilymisestä. Lisäksi alumnitoiminnalla on merkittävä rooli oman ammatti-, tiede, ja tutkimusalan rekrytoinnissa ja markkinoinnissa.

Eri ammattikorkeakouluissa ja yliopistoissa alumnitoimintaa toteutetaan osittain samansuuntaisesti mutta käytännössä myös oman oppilaitoksen näköisellä konseptilla. Toiminnan toteutusmallit vaihtelevat keskitetystä tai hajautetusta oppilaitoksen ohjaamasta alumnitoiminnasta aina alumnien omaehtoiseen yhdistysmuotoiseen toimintaan.

taan tai näiden toteutusmallien yhdistelmiin (Mira Network 2004, 13 – 15). Itse alumnitoimintaan liittyvä tutkimus- ja kehittämistoiminta on vielä lähes olematonta ja saatavilla oleva teoreettinen tieto on koottava yhteen kovin pienistä palasista. Mira Network AB:n julkaisema raportti ”Alumnitoiminta Suomessa syksyllä 2004” antaa kattavan tilannekuvauksen suomalaisten yliopistojen ja ammattikorkeakoulujen jo olemassa olevasta tai suunnitteilla olevasta alumnitoiminnasta. Tämän raportin mukaan syksyllä 2004 alumnitoiminta oli aloitettu 32:ssa oppilaitoksessa, suurimmassa osassa toiminta oli käynnistynyt vasta 2000-luvun puolella. Ammattikorkeakoulu- ja yliopistolakien mukaisesti alumnitoiminta toteuttaa käytännössä korkeakoulujen kolmatta tehtävä- ja tavoitealuetta, vuorovaikutusta ja yhteiskunnallista vaikuttavuutta (L 27.6.1997/645) sekä työelämä- ja aluekehitystyötä (L 9.5.2003/351).

Alumnitoiminnan pedagogista viitekehystä ei ole tarkalleen määritelty. Siihen on kuitenkin eri yhteyksissä liitetty mm. elinikäisen oppimisen käsite ja sen taustalta voidaan tunnistaa myös humanistisen ja sosiokonstruktivistisen oppimiskäsityksen piirteitä. Näitä toiminnan pedagogisia lähtökohtia tarkastelen jatkossa enemmän samoin kuin alumnitoiminnan toteutusmalleja. Seuraavassa luvussa tuon tarkemmin esille tämän kehittämistehtävän taustaa ja tavoitteita. Lopuksi tarkastelen Diakonia-ammattikorkeakoulun alumnitoimintaa erityisesti Diak Idän Pieksämäen toimipaikan alumnitoiminnan aktivoimisen ja kehittämisen näkökulmasta.

2 KEHITTÄMISHANKKEEN TAUSTA JA TAVOITTEET

Alumnitoiminta Suomessa syksyllä 2004 –raportissa ei vielä ole merkintää alumnitoiminnan aloittamisesta Diakonia-ammattikorkeakoulussa. Toimintaa on kuitenkin tämän jälkeen aloitettu ja kehitetty Diakin eri yksiköissä ja toimipaikoissa sekä yhteisesti että erikseen. Työnjaollisesti alumnitoiminta kuuluu PalveluDiakin toimialaan ja siellä erityisesti ura- ja rekrytointitoiminnan yhteyteen. Käytännössä toiminta on liitetty osaksi opintoasiain päällikön tehtäväkuvaa. Erillistä alumnitoiminnan strategiaa tai toiminta- ja tavoitesuunnitelmaa oppilaitoksella ei ole mutta pedagogisessa strategiassa määritellyn toimintavision mukaisesti alumnien asiantuntemusta hyödynnetään erityisesti opetuksen kehitystyössä. Lisäksi pedagogisen strategian toimenpideohjelmassa tuodaan esille alumnitoiminnan käynnistäminen ja kehittäminen. (Diakonia-ammattikorkeakoulun pedagoginen strategia.) Diakin alumnirekisterissä on tällä hetkellä saatavilla 500 alumnin yhteystiedot (Tikkanen, 2008). Jo pelkästään Pieksämäeltä valmistuu vuosittain n. 100 opiskelijaa, joista suurin osa ilmoittaa olevansa kiinnostunut yhteydenpidosta oman oppilaitoksen kanssa jatkossakin.

Olen itse Diakonia-ammattikorkeakoulun kasvatti. Muutaman vuoden kuluttua valmistumiseni jälkeen siirryin työelämästä Diakin määräaikaiseksi lehtoriksi syksyllä 2003, jossa tehtävässä toimin heinäkuun loppuun 2007. Itselläni on siis kahdenlainen näkökulma ja intressi alumnitoiminnan kehittämiseen.

Tämän kehittämishankeeni tavoitteena ja tarkoituksena on

- 1) selvittää korkeakoulujen alumnitoiminnan toteuttamismalleja sekä**
- 2) aktivoita Diak Idän Pieksämäen toimipaikan alumnitoiminnan kehittämistä.**

Näihin tavoitteisiin pyrin tutustumalla eri korkeakoulujen alumnistrategioihin ja –toimintaan sekä keskustelemalla Diakin alumnien, opiskelijoiden ja henkilöstön kanssa. Osan tähän tehtävään liittyvästä selvitystyöstä olen tehnyt jo aikaisemmin lehtorina toimiessani vuosien 2005 – 2007 aikana, viimeisimmät keskustelut ja eri ammattikorkeakoulujen alumnitoiminnan verkkosivuihin ja toteutusmalleihin tutustuminen ovat toteutuneet keväällä 2008.

3 ALUMNITOIMINNAN PEDAGOGISET LÄHTÖKOHDAT

3.1 Elinikäinen oppinen ja oppimisyhteiskunta

Alumnitoiminnan pedagogisena viite- ja toimintakehyksenä voidaan pitää elinikäisen oppimisen käsitettä. Jukka Tuomiston (1994) mukaan elinikäiseen oppimiseen liittyvän uudenlaisen kasvatustieteen tarve tiedostettiin 1960-luvulla. Kansainvälisen aikuiskasvatuksen neuvottelevan komitean kokousta (1965) voidaan pitää elinikäisen oppimisen näkökulmasta erityisen merkittävänä tapahtumana. Tässä kokouksessa muotoiltiin elinikäistä kasvatusta koskevia ehdotuksia, joiden pohjalta myös Suomessa aloitettiin tuolloin keskustelu elinikäisestä kasvatuksesta. Vuonna 1975 elinikäinen kasvatustieteen määriteltiin Unescon mukaan yksilön koko eliniän kestäväksi persoonalliseksi, sosiaalisesti ja ammatillisesti kehitymisprosessiksi, jonka tarkoituksena on parantaa sekä yksilöiden että heidän kollektiiviansa elämänlaatua. (mts. 73-74.)

Opetusministeriön ”Elinikäinen oppiminen yliopistoissa” työryhmämuistion (2005:38) mukaan elinikäinen oppiminen määritellään Suomessa keskeiseksi koulutuspolitiikkaa ja oppimista suuntaavaksi näkökulmaksi. Muistion mukaan tavoitteena on korkean koulutustason ja hyvien oppimistaitojen saavuttamisen lisäksi jatkuvan oppimisen ja osaamisen kehittämisen mahdollistaminen kansalaisille. Elinikäinen oppiminen määritetty Euroopan yhteisöjen komission elinikäistä oppimista käsittelevässä tiedonannossa (Elinikäinen oppiminen yliopistoissa. OPM. 2005:38) seuraavasti:

Elinikäinen oppiminen tarkoittaa kaikkea elämänaikana aloitettua oppimista, jonka tavoitteena on parantaa ammattitaitoa, kartuttaa tietoja ja osaamista sekä edistää henkilökohtaisten toiveiden toteutumista, aktiivista kansalaisuutta, sosiaalisia taitoja ja / tai työllistävyyttä.

Elinikäinen oppiminen pitää siten sisällään muodollisia (formaaleja), ei-muodollisia (non-formaaleja) ja epävirallisia (informaaleja) oppimisympäristöjä. Oppimista tapahtuu näissä erilaisissa oppimisympäristöissä läpi elämän (Antikainen 1998, 222). Elinikäisen oppimisen käsite kattaa koko laajuudessaan sekä elämän kaikki ikävaiheet että eri ikäkausien erilaiset oppimis- ja elinympäristöt erilaisine elämänvaiheineen. Elinikäisen oppimisen käsitettä voidaan kattavuudessaan verrata myös sosiologiseen elämäntieteen- tai psykologiseen elämäntieteenkäsitteeseen (Herranen 2008.) Yhdessä

nämä laaja-alaiset oppimisympäristöt muodostavat tämän päivän oppimisyhteiskunnan eli juuri sen toiminta-areenan jolle voidaan myös alumnitoiminnan ajatella luonnollisesti sijoittuvan.

Elinikäinen oppimisen periaatteille rakentuva oppimisyhteiskunta on tiedon tuottamisen ja välittämisen näkökulmasta tarkasteltuna hyvin monitasoisesti ja laaja-alaisesti verkostoitunut yhteiskunta. Oppimisyhteiskunnan keskeisinä rakentajina toimivat näin ollen myös muut yhteiskunnalliset vaikuttajat ja kansalaiset (esim. alumnit) opettajien ja tutkijoiden lisäksi tai yhdessä heidän kanssaan. (Eteläpelto & Tynjälä, 2005, 13.) Oppimisyhteiskuntaa, kuten elinikäisen oppimisen mahdollisuuttakin, pidetään tärkeänä yhteiskunnallisten mahdollisuuksien hyödyntämiseksi ja toisaalta riskien ja uhkien torjumiseksi. Yhteiskunnallisen merkittävyytensä kannalta molemmat ilmiöt liitetään vahvasti mm. työllisyyteen ja taloudelliseen kehitykseen. Oppimisyhteiskunnan käsite on kaksijakoinen - kuten elinikäisen oppimisen käsitekin – molemmat sisältävät sekä mahdollisuuden näkökulman että velvollisuuden vaateet. Riippumatta eri organisaatioiden toimialoista ja substansseista oppiminen ja yhteisöissä toimiminen on samalla myös sosiokonstruktivistista kulttuuriin liittymistä, jota täysivaltainen (työ)-yhteisöön liittyminen edellyttää. Oppimisyhteiskunnassa onkin kysymys samanaikaisesti sekä yksilön kehitymisestä ja kasvusta yksilönä ja yhteisön jäsenenä että yhteiskunnan toivotusta kehityssuunnasta, siksi oppimisyhteiskunnan käsite on sisällöltään paljon laajempi kuin koulutusyhteiskunnan käsite. Oppimisyhteiskunta ei myöskään synny elinikäisen oppimisen idean ja strategioiden pohjalta automaattisesti vaan vaatii kansalaisten aktiivista toimintaa ja osallistumista omista rooleistaan ja yhteisöistään käsin. (Heiskanen 2005, 27-46.)

3.2 Humanistinen ja sosiokonstruktivistinen oppimiskäsitys

Elinikäisen oppimisen ja oppimisyhteiskunnan lisäksi alumnitoiminnan taustalla vaikuttavina pedagogisina lähtökohtina voidaan tarkastella myös humanistista ja (socio)konstruktivistista oppimiskäsitystä. Näihin oppimiskäsityksiin liittyvät ajatukset ja toimintatavat ovat samansuuntaisia alumnitoimintaan liittyvän uraohjauksen, tietämyksen, osaamisen sekä erityisesti aktiivisen kansalaisuuden ja yhteisöllisyyden rakentumisen ja kokemisen kanssa.

Humanistisen oppimiskäsityksen mukaan oppiminen on oppijalähtöistä toimintaa ja sen tunnusmerkkinä voidaan pitää oppijan henkilökohtaista ja kokonaisvaltaista sitoutumista oppimisprosessiin, joka johtaa laaja-alaiseen persoonalliseen kasvuun ja kehitykseen (Ruohotie 2000, 114-115). Humanistinen oppimiskäsitys korostaa oppimiskokemusten reflektointia ja opiskelijan itseohjautuvuutta, sosiaalista ja persoonallista kasvua sekä identiteetin muodostumista. N.F.S. Grundtvigin mukaan oppimisessa korostuvat sosiaaliset suhteet ja vuorovaikutus sekä dialogisuuden ja vapauden periaatteet. Sekä humanistista että sosiokonstruktivistista oppimiskäsitystä yhdistää oppimisen kannalta oleellisten oppimiskokemusten jakaminen kanssatoimijoiden ja yhteistyöverkostojen kesken. (Kauppila 2007, 28-31.)

Konstruktivistinen oppimiskäsitys pitää sisällään useita eri suuntauksia ja koulukuntia, joita yhdistää yhteinen käsitys tiedosta ja sen rakentumisesta sekä oppijan aktiivisesta roolista tiedon hankkijana (Tynjälä 2004, 22). Sosiaalinen konstruktivismi sisältää sekä sosiokulttuurisen lähestymistavan että sosiaalisen konstruktionismin. Sosiokulttuurisen ajattelun mukaan oppiminen ja tiedon muodostus ovat sosiaalisia ilmiöitä eikä niitä voida irrottaa sosiaalisesta, kulttuurisesta eikä historiallisesta viitekehyksestä. L.S. Vygotskyn mukaan oppimisessa on kysymys sosiaalisesta vuorovaikutuksesta ja psyykkisistä prosesseista. Oppimisen sisäistämiseen liittyy Vygotskylle ns. lähkehityksen vyöhyke, joka tarkoittaa sitä, että oppimisprosessiin kuuluu oleellisesti ajatus osaamisen vahvistamisesta yhdessä toisten opettelijoiden ja osajien kanssa. Sosiokulttuurisia lähestymistapoja ja oppimiskäsitystä voidaan soveltaa erityisesti ammatillisten käytännön taitojen opettamiseen ja oppimiseen. (mt.)

Reijo Kauppila (2007) yhdistää kirjassaan ”Ihmisen tapa oppia” sosiaalisen konstruktionismin ja sosiaalisen konstruktivismiin sosiokonstruktivismiksi (48). Sosiokonstruktivisen oppimiskäsityksen mukaan oppiminen on laaja-alainen prosessi, johon kuuluu mm. oppijan itseohjautuvuus, reflektiotaito, yhteistyö ja sosialisointiprosessi sekä identiteetin kehitys. Bergerin ja Luckmannin mukaan todellisuus rakentuu ja tieto muodostuu aina yksilöiden välisessä vuorovaikutuksessa. Yhteisö ja yhteiskunta muodostuvat yksilöistä ja siksi niihin liittyy aina samalla kertaa sekä subjektiivinen että objektiivinen todellisuus. Eri yksilöiden välinen keskustelu ja vuorovaikutus ylläpitävät ja muuttavat tätä todellisuutta. Sosiokonstruktivismi korostaa tiedon rakentumista ja muodostamista kielen, yksilöiden välisen vuorovaikutuksen, sosiaalisen yhteisön ja

kulttuurin sekä kulloisenkin olemassa olevan tilan näkökulmasta. Tätä sosiokonstruktiivista oppimisnäkemystä voidaan luonnehtia keskeiseksi oppimisyhteiskunnan ajatus- ja aatesuunnaksi. (mts. 49; Tynjälä 2004.)

Käytännössä oppijan ja oppilaitoksen vuorovaikutus yhteiskunnan kanssa toteutuu mm. työelämäyhteistyön erilaisten oppimisympäristöjen ja esimerkiksi alumnitoiminnan kautta. Henkilön oppiminen ja ammatillinen kehittyminen tapahtuu ”minussa”, joka olen vuorovaikutuksessa toisten kanssa ja siten osa oppilaitosyhteisöä eli ”meitä” ja tämä oppiminen ja ammatillinen kasvu on jatkuvassa vuorovaikutuksessa yhteiskunnan eli ”muiden” kanssa. (Antikainen 1998, 221-222). Yhteistyö alumnien ja työelämänoppimisympäristöjen kanssa liittävät yhteen nämä kolme sosialisatioprosessin kannalta oleellista tekijää: minän, meidät ja muut. Kaikkien eri areenoilla toimivien toimijoiden näkökulmasta tarkasteltuna alumni on usein se resurssihenkilö, joka toimii välittäjänä tai yhdistäjänä näiden kolmen (opiskelijan, oppilaitoksen ja työelämän) välillä.

3.3 Ammatillinen kasvu ja uraohjaus

Alumnien kannalta oleellinen alumnitoimintaan ja elinikäiseen oppimiseen liittyvä näkökulma muodostuu ammatillisen kasvun, uraohjauksen ja -identiteetin vahvistamisesta. Ammatillinen kasvu on sitoutumista elinikäiseen oppimiseen ja työhön liittyvän kehityksen ja muutoksen hyväksymistä. Tämän päivän ammatillinen ja teoreettinen tieto on alati muuttuvaa ja käytännön toimintatavat uusiutuvat siinä ohessa. Ammatillinen kasvu on prosessi, jonka voi olettaa jatkuvan ainakin koko sen ajan kun henkilö on työikäinen ja työelämässä. Jori Leskelän (2005, 63) mukaan ammatillinen kasvu tapahtuu yksilön ja toimintaympäristön vuorovaikutuksessa ja oleellinen osa yksilön ammatillista kasvua on ns. työelämätaitojen kehittyminen.

Uraidentiteetti on Meijersin & Wijersin mukaan ammatti-identiteettiä laajempi käsite, joka sisältää yksilön suhteen sekä itseensä että työhönsä ja työn kautta yhteiskuntaan. Ammatillinen ura tulee nähdäkin osaamisen kasvuna, joka jatkuu henkilön koko työuran ajan ja johon Ruohotien ja Hongan (1997) mukaan liittyy taitojen, osaamisen ja asiantuntijuuden lisääntyminen ja vuorovaikutus- sekä yhteistyöverkostojen kehittyminen. Sitoutuminen työhön, ammattiin ja organisaatioon on oleellinen osa henkilön

uraidentiteettiä. Urakäsitys puolestaan muodostuu henkilön itsetuntemuksesta, ammat-tiosaamisen tuntemuksesta ja siitä miten nämä käsitykset suhteutuvat urasuunnitel-miin. Hyvän urakäsityksen omaavilla yksilöillä on realistiset uratavoitteet ja suunnit-telmat niiden toteuttamiseksi. (Silvennoinen 2002, 13-14.) Realistisen urakäsityksen tukeminen voi toteutua mm. uraohjauksen, oppilaitoksen järjestämien erilaisten täy-dennys- ja jatkokoulutusmahdollisuuksien, sekä yhteistyöverkostojen kautta.

Alumnitoiminnan näkökulmasta tarkasteltuna uraohjaukseen on kaksi lähestymiskul-maa. Ensimmäiseksi kysymys on alumnin omasta urasta, sen luomisesta ja siihen liit-tyvästä ohjauksesta. Tämä voi toteutua mm. oman oppilaitoksen tarjoamassa työnoh-jauksellisessa toiminnassa tai alumniverkoston tarjoaman vertaistuen välityksellä. Toinen näkökulma liittyy alumnitoiminnan ja mentoroinnin yhdistämiseen oppilaitok- sessa siten, että oman oppilaitoksen alumnit toimivat tämän hetken opiskelijoiden mentoreina. Pedagogisesti mentorointia voidaan tarkastella konstruktivistisen ohjauk- sen periaatteista käsin. Uraohjauksen konstruktivistisessä ajatusmallissa uraa ja identi- teettiä rakennetaan ja pohditaan yhteisesti yhteisen kielen avulla (Onnismaa 2007, 114). Turun ammattikorkeakoulun Tutkimuspaja – oppimista ja kehittämistä – raportissa Kanerva-Lehto & Lehtonen (2007) esittävätkin että ammattikorkeakoulujen mentoroinnista voitaisiin puhua ensisijaisesti alumnitoimintaan liittyen. Heidän mu- kaansa oppilaitoksen mentorointitoiminta pitäisi nähdä selkeästi alumni-opiskelija suhteeseen kuuluvana asiana. Työelämään siirtynyt entinen opiskelija voi muita luon- nollisimmin toimia mentorina nykyiselle opiskelijalle ja tarjota tälle apua, tukea, kes- kusteluyhteyttä ja työelämäkumppanuutta. (ems. 58.)

4 ALUMNITOIMINNAN TOTEUTUKSESTA

4.1 Yliopistoissa

Mira Network AB:n vuonna 2004 julkaiseman alumnitoimintaa Suomessa koskevan tilanneraportin mukaan kymmenessä yliopistossa oli keskitettyä alumnitoimintaa ja alumniiyhdistys oli seitsemässä yliopistossa. Hallinnollisesti toiminta oli sijoitettu opilaitoksen ja ympäröivän yhteiskunnan välimaastossa toimivan yksikön yhteyteen, kuten ura- ja rekrytointipalveluihin, viestintä- ja markkinointiosastolle tai Innovaatiokeskuksen yhteyteen (TKK). Kuluneen neljän vuoden aikana alumneille suunnattua toimintaa on aloitettu myös muissa yliopistoissa.

Opetusministeriön ”Elinikäinen oppiminen yliopistoissa” – selvitystyöryhmä kartoitti yliopistojen aikuiskoulutusstrategiat ja antoi sen jälkeen suosituksen näiden strategioiden muuttamiseksi laajemmiksi elinikäisen oppimisen strategioiksi. Tätä muutosta työryhmä perusteli mm. elinikäisen oppimisen käsitteen laaja-alaisuudella aikuiskoulutus käsitteeseen verrattuna sekä yliopisto-opiskelijoiden ikäjakauman laajenemisella. Eri yliopistojen elinikäisen oppimisen –strategioita tarkasteltaessa alumnit ja yhteistyö alumniin kanssa tuodaan melko laajasti esille ja alumnitoimintaa pidetään merkittävänä osana uraohjausta, opetusta, työelämäyhteistyön ja oppimisympäristöjen sekä yhteiskuntasuhteiden kehittämisessä.

Tammikuussa 2005 Tampereella pidetyssä alumniseminaarissa käsiteltiin alumnitoiminnan aloittamiseen liittyviä haasteita ja esiteltiin konkreettisia esimerkkejä toiminnan toteutusmalleista Tampereen, Jyväskylän ja Oulun yliopistoissa. Lisäksi seminaarissa käsiteltiin alumnitoiminnan työelämäyhteyksiä sekä ura- ja rekrytointitoiminnan digitaalisen verkottumisen mahdollisuuksia. Jatkossa tuonkin tarkemmin esille näiden kolmen edellä mainitun yliopiston sekä lisäksi Kuopion yliopiston strategisia linjauksia ja alumnitoiminnan toteuttamismalleja.

4.1.1 Tampereen yliopisto

Tampereen yliopiston Elinikäisen oppimisen –strategiassa elinikäinen oppiminen nähdään osaksi yliopiston yhteiskunnallista palvelutehtävää ja vuorovaikutusta. Toiminnan painopistealueita ovat mm.

- osaamisen ylläpitäminen
- työelämävalmiuksien kehittäminen
- tutkimushankkeiden kautta tapahtuva työelämän kehittäminen
- kumppanuuteen perustuva vuorovaikutteinen toiminta työ- ja elinkeinoelämän kanssa
- mahdollisten uusien koulutus- ja rahoitusmallien kehittäminen sekä
- oppimisympäristöjen kehittäminen.

Tampereen yliopiston alumnitoiminta rakentuu yhdistyspohjaiselle toimintamallille. Yliopiston alumniedustajisto on toiminut vuodesta 1989 ja varsinainen Tampereen yliopiston Alumnit ry perustettiin v. 1997. Seuraavana vuonna yhdistyksen perustamisen jälkeen palkattiin kokopäiväinen alumnikoordinaattori ja vuonna 2000 alumnikoordinaattorin nimike muutettiin toiminnanjohtajaksi. Toiminnanjohtajan työnantajana on alumniyhdistys, Alumni ry. Alumni ry:n jäseneksi voivat liittyä Tampereen yliopiston entiset opiskelijat (ei tutkintovaatimusta) tai henkilökunta, yhdistys perii pientä jäsenmaksua, jota vastaan jäsenet saavat Aikalainen –sanomalehden (tieteen ja kulttuurin lehti, alumnien oma keskustelufoorumi, ilm. 20 nroa vuodessa). Yhdistys pyrkii toiminnassaan mm.

- yhteiskunnalliseen vaikuttamiseen
- tunnettujen alumnien hyödyntämiseen
- yhteisöllisyyden tukemiseen mm. kulttuuritoiminnan avulla
- markkinointiin (pr-tuoteet, imago, Tampereen yliopiston brändi)
- ystävyysmatkailuun ja –tapaamisiin.

(Tampereen Yliopisto; Mäkinen, 2005.)

4.1.2 Jyväskylän yliopisto

Jyväskylän Yliopiston Elinikäisen oppimisen –strategiassa (2007) alumnitoiminta liitetään selkeästi osaksi elinikäistä uraohjausta. Toimintaa toteutetaan hajautetun mal-

linmukaisesti, jossa ovat mukana JYKYS ry (Jyväskylän korkeakoulun ja yliopiston seniorit), laitosten ja ainejärjestöjen alumnivastaavat (oman tiedekuntansa kasvatteja) sekä yliopiston alumnikoordinaattori.

Jyväskylän yliopiston alumniyhdistys - JYKYS ry – on perustettu 1984. Alumneja ovat kaikki Jyväskylän yliopistosta tai aikaisemmin kasvatusopillisesta korkeakoulusta ja opettajankoulutuslaitokselta valmistuneet, mukana on myös yliopiston entistä henkilökuntaa. Yhdistys perii jäseniltään jäsenmaksua ja sen jäsenetuina on

- Tiedonjyvä-lehden alumninumero kerran vuodessa
- alumniutiset 1 / kk sähköpostitse
- kutsu kerran vuodessa järjestettäville Yliopistopäiville
- käytännöllinen ja taloudellinen tuki alumnitapahtumien järjestämiseen (mm. postitusapu ja maksuttomat tilat).

Yhteydenpito alumneihin tapahtuu yliopiston tutkintorekisterin kautta mm. tapahtumakutsut ja alumnilehti postitetaan tutkintorekisterin osoitetietojen mukaisesti kaikille. Lisäksi alumnikoordinaattorilla on aktiiveista alumneista oma tietokanta. Yliopiston alumnikoordinaattorin tehtäväkuvaan kuuluu mm.

- toiminnan ideointi ja koordinointi yhteistyössä eri yksiköiden kanssa
- käytännön apu tapahtumajärjestelyissä ja
- verkkosivujen ylläpidosta ja sähköisen alumnitiedotteen julkaisemisesta vastaaminen.

Jyväskylän yliopiston laitosten ja ainejärjestöjen alumnivastaavat toimivat omalta osaltaan toiminnan organisaattoreina ja järjestävät räätälöityjä alumnitapahtumia valikoiduille kohderyhmille ja todellisiin tarpeisiin.

(Ruodemäki, 2005; Jyväskylän yliopisto.)

4.1.3 Oulun yliopisto

Oulun yliopiston alumnitoiminta on pitkäikäistä ja perinteikästä. Oulun Korkeakouluseura – nykyinen Oulun yliopistoseura – perustettiin jo v. 1919. Vuodesta 1990 alumnitoiminta on ollut seuran keskeisin toimintamuoto. Seuran toiminta rakentuu kolmesta kokonaisuudesta, jotka ovat ensinnäkin yhteiskunnalliseen toimintaan koti-

maassa ja ulkomailla, toiseksi toiminta tieteen, taiteen ja kulttuurin parissa sekä kolmanneksi toiminta professioiden ja tekniikan alalla. Alumnitoiminnan näkökulmasta tarkasteltuna Oulun yliopistoseura ry

- toimii Oulun yliopistossa opiskelleiden ja yliopistoyhteisössä toimineiden henkilöiden keskinäisenä että yliopiston ja ylioppilaskunnan välisenä yhdyssiteenä,
- edistää ja tukee yliopiston toimintaa ja parantaa opiskelijoiden opiskelumahdollisuuksia sekä
- herättää ja vahvistaa yliopistoyhteisön ja muun yhteiskunnan myönteisiä suhteita.

Oulun yliopistoseura lahjoittaa hopeisen alumnimerkin - seuran tunnuksen - valmistuneille opiskelijoille ja valitsee mm. vuoden alumnin vuosittaisilla yliopistopäivillä. Mentoritoimintaa on toteutettu reilut kymmenen vuotta, vuodesta 1997. Yliopiston strategian mukaan alumnitoiminta tukee yliopiston toimintaa ja tavoitteita ja julkisuuskuvaa. Oleellisina näkökulmina pidetään

- julkisuuskuvaa ja yhteiskuntasuhteiden merkitystä
- yhteistyötä opetuksen ja tutkimuksen kehittämisessä sekä opiskelun ja työelämätietouden tukemista
- alumnien keskinäistä verkostoitumista.

(Vähäkangas, 2005; Oulun Yliopisto.)

4.1.4 Kuopion yliopisto

Kuopion yliopiston elinikäisen oppimisen kehittämissuunnitelmassa vuodelta 2007 korostuu alumnitoiminnan merkitys ja yhteistyökumppanuus alumnien kanssa. Kehittämissuunnitelman mukaan alumnitoiminta jatkaa yliopiston vuorovaikutusta opiskelijoiden kanssa valmistumisen jälkeenkin. Alumnitoiminnasta vastaa alumnikoordinaattori, joka aloitti toimintansa syksyllä 2006. Toiminnan tavoitteena on

- yliopiston yhteiskuntasuhteiden ja –verkostojen kehittäminen ja hoitaminen yhteistyössä muiden yliopiston toimijoiden kanssa,
- mahdollistaa erityisesti alumneille elinikäinen yhteys toimia yliopistoverkostossa sekä
- tarjota mahdollisuuksia tietämyksen ja osaamisen päivittämiseen.

Strategiassa pidetään alumnien merkitystä palautteen antajana ja palauteryhmänä erityisen tärkeänä. Alumnien kautta yliopisto saa arvokasta tietoa omien toimintojensa kehittämiseksi sekä koulutussisältöjen ja työelämäyhteistyön kehittämiseen. (Elinikäisen oppimisen kehittämisohjelma 2007-2010.)

4.2 Ammattikorkeakouluissa

Ammattikorkeakoulujärjestelmä on Suomessa vielä varsin nuori. Ensimmäiset ammattikorkeakoulukokeilut aloitettiin 1990-luvun loppupuolella ja uusi koulutusjärjestelmä vakiintui vuosituhannen vaihteessa. Ammattikorkeakoululainsäädäntö on elänyt koko koulutusjärjestelmän alkuvuosien ajan ja nykyinen ammattikorkeakoululaki tuli voimaan vasta vuonna 2003. Voimassa oleva ammattikorkeakoululainsäädäntö määrittelee korkeakoulujen perustehtäväksi opetuksen, tutkimus- ja kehittämistoiminnan sekä aluekehityksen, jotka kaikki integroituvat yhdeksi kokonaisuudeksi. Tällä hetkellä maamme ammattikorkeakoulut tuntuvat hakevan edelleen paikkaansa suomalaisessa korkeakoulujärjestelmässä ja akateemisessa kulttuurissa, vaikka kehitys ja uuden koulutusjärjestelmän identiteetin muodostus onkin mennyt vahvasti eteenpäin kymmenen vuoden kuluessa. (vrt. Rinne 2002, 80-103).

Viimeisten lähinnä kuluneen kahden vuoden aikana koulutusjärjestelmä on elänyt edelleen suurten muutosten keskellä. Nämä muutokset ovat liittyneet mm. Bolognan prosessin mukanaan tuomiin koulutuksen kansainväliseen ja koulutusalojen sisäiseen yhtenäistämisaatteisiin. Käytännössä tämä on tarkoittanut mm. opintoviikkokertymän muuttamista opintopisteiksi, esteettömyyden entistä vahvempaa huomioonottamista ja ennen kaikkea tuloksellisuuden ja laadun varmistamista esim. vertaamalla keskenään opiskelemaan hakevien ja suoritettujen tutkintojen määrällistä arviointia ja tutkinnon suorittaneiden työllistymistä sekä arvioimalla ammattikorkeakoulujen yhteiskunnallista vaikuttavuutta mm. T&K –toiminnan ja aluekehityksen vaikuttavuuden seurannalla. Tämä kaikki, sekä määrällisen että laadullisen tuloksellisuuden arviointi ja sen suhteutus työvoimapolitiikkaan ja yhteiskunnalliseen vaikuttavuuteen, on johtanut siihen että Opetusministeriön ohjeistuksen mukaisesti erityisesti pienet ammattikorkeakoulut tai isojen ammattikorkeakoulujen pienemmät yksiköt ovat joutuneet pohtimaan asemaansa ja olemassaoloaan. Ammattikorkeakoulujen alumnitoiminnan kannalta tämä ei ole voinut olla vaikuttamatta toiminnan käynnistämiseen ja sen vakiinnuttamiseen.

Ensimmäiset amk-tutkinnon suorittaneet opiskelijat valmistuivat eri ammattikorkeakouluista vuosina 1997-1998. Ammattikorkeakoulujen alumnitoiminnan aloitus sijoittuu luonnollisesti näiden vuosien jälkeiseen aikaan ja on siksi vieläkin nuorempaa kuin itse ammattikorkeakoulujärjestelmä. Mira Networkin raportin mukaan vuonna 2004 alumnitoimintaa oli 18 ammattikorkeakoulussa. Näistä yhdistysmuotoista toimintaa oli kahdeksassa ja keskitettyä alumnitoimintaa kymmenessä oppilaitoksessa. Vielä vuonna 2004 alumnitoimintaan ei ollut pääsääntöisesti palkattu ketään, vaan sen koordinointi hoidettiin joko opiskelijakunnan toimesta tai se oli liitetty henkilöstön muiden työtehtävien osaksi.

Eri ammattikorkeakoulujen verkkosivuja selaamalla saa kohtuullisen kuvan tämän hetkisestä toiminnasta, joka on eri ammattikorkeakouluilla kovin eri tasoista. Edelleen tilanne on joidenkin oppilaitosten kohdalla sama kuin vuonna 2004 (Mira Network), keskitettyä alumnitoimintaa järjestävien oppilaitosten osalta tiedot ovat vaikeasti löydettävissä ja usein joutuu käyttämään oppilaitoksen kotisivulla olevaa hakukonetta, jotta alumnitoiminnan linkki on löydettävissä. Mikäli alumnitoiminta ei ole näkyvästi esillä tai varsinkin jos se on vaikeasti löydettävissä oppilaitoksen kotisivuilta, on oletettavaa, että se myös hankaloittaa toiminnan markkinointia, joka taas on suoraan yhteydessä toiminnan kehittämiseen. Seuraavaksi keskityn Laurean, Stadian ja Turun ammattikorkeakoulun alumnitoimintaan, lopuksi luon lyhyen katsauksen Diakonia-ammattikorkeakoulun alumnitoiminnan tämän hetkiseen tilanteeseen.

4.2.1 Laurea-ammattikorkeakoulu

Laurea-ammattikorkeakoulussa on yhdistyspohjainen alumnitoimintamalli, käytännön alumnitoiminta on koulutusala- ja lähtöistä. Laurean alumnit ry on alumnitoiminnan ko-koava yhteistyöelin ja sen tarkoituksena on

- Laureasta valmistuneiden yhteistoiminnan ja verkostoitumisen sekä ammatillisen kasvun edistäminen,
- työelämäyhteyksien edistäminen,
- opintojen tason ja sisällön kehittäminen sekä
- Laurea-ammattikorkeakoulun ja amk-tutkinnon suorittaneiden henkilöiden yhteiskunnallisen aseman vahvistaminen.

Laurean alumnyhdistyksen jäseneksi voivat liittyä kaikki Laureassa tai sen edeltäjässä Espoon-Vantaan amk:ssa opiskelleet henkilöt. Jäseniksi voidaan hyväksyä myös entinen tai nykyinen henkilökunnan jäsen ja opiskelijakunnassa työskentelevä tai työssä ollut henkilö. Yhdistyksen hallitus hyväksyy jäsenet ja jäsenmaksun suuruudesta päättää vuosikokous. Laurean alumnyhdistyksen kunniajäseneksi voidaan kutsua henkilö, joka on edistänyt yhdistyksen tai Laurea-ammattikorkeakoulun asemaa ja tarkoitusperiä. Kunniajäseneksi hyväksymiseen vaaditaan yhdistyksen kokouksessa $\frac{3}{4}$ ääntenemmistö. Kannatusjäseneksi voidaan hallituksen päätöksellä hyväksyä henkilö, yhteisö tai rekisteröity yhdistys, joka tukee Laurean alumnit ry:tä taloudellisesti. Alumnitoimintaa toteutetaan varsin laaja-alaisesti ja siihen kuuluu olennaisena osana myös taloudellisen tuen hankinta. (Laurean alumnit ry.)

4.2.2 Helsingin ammattikorkeakoulu Stadia

Helsingin ammattikorkeakoulun, Stadian, alumnitoimintaa toteutuu yhdistysperusteisesti. Stadian alumnit ry:n tarkoituksena on toimia sekä Helsingin ammattikorkeakoulusta valmistuneiden opiskelijoiden keskinäisenä että opiskelijoiden ja oppilaitoksen välisenä yhdyssiteenä. Alumnyhdistyksen tavoitteena on

- oppilaitoksen ja opiskelijoiden työelämäyhteyksien sekä opintojen laadun ja sisällön kehittäminen ja ylläpitäminen.
- edistää ja tukea amk:n ja muun yhteiskunnan välisiä suhteita
- kehittää kansainvälistä yhteistyötä,
- vahvistaa amk:sta valmistuneiden opiskelijoiden yhteiskunnallista asemaa sekä
- osallistua yleiseen amk:a koskevaan keskusteluun kannanottojen ja lausuntojen välityksellä.

Stadian alumnit ry:n toiminnasta vastaa hallitus ja hallituksen palkkaama yhdistyksen toiminnanjohtaja. Yhdistyksen toiminta rahoitetaan avustuksilla ja liittymismaksutoiloilla.

Näiden tavoitteidensa toteuttamiseksi Stadian alumnit ry mm. järjestää kokouksia, koulutustilaisuuksia ja juhlia sekä harjoittaa julkaisutoimintaa sekä tekee esityksiä ja aloitteita päätöksentekijöille. Lisäksi yhdistys jakaa jäsenilleen stipendejä ja avustuksia mahdollisuuksiensa mukaan. Toimintansa tukemiseksi yhdistys mm.

- kerää jäsenmaksuja,

- ottaa vastaan lahjoituksia,
- voi omistaa kiinteää omaisuutta,
- voi toimeenpanna keräyksiä ja harjoittaa pienimuotoista ansiotoimintaa.
- hakea apurahoja sekä
- harjoittaa opinto- ja jäsenmateriaalin myyntiä.

(Stadian alumnit 2008.)

Stadian alumnit ry:n toiminnan toteuttaminen tarkentuu toimintavuosittain hyväksyttävässä toimintasuunnitelmassa. Alumnitoiminnan painopisteenä vuonna 2005 on ollut jäsen toiminnan kehittäminen ja yhdistyksen tunnettavuuden lisääminen. Tähän tavoitteeseen on pyritty järjestämällä erilaisia tapahtumia ja toimintaa. Vuoden 2005 toimintasuunnitelman mukaan vuosittaisten alumnitapaamisten lisäksi Stadian alumnitoimintaa toteutetaan mm. Yrittäjäklubin – toiminnan välityksellä, alumnikummitoimintaa kehittämällä ja järjestämällä työelämäiltapäiviä sekä erilaisten yhteistyöhankkeiden kautta.

Stadian YrittäjäClubin tarkoituksena on esitellä yrittäjyyttä ja luoda luotettava tukiverkosto Helsingin ammattikorkeakoulun alumneille, opiskelijoille ja henkilökunnalle. YrittäjäClubin tavoitteena on aiheeseen liittyvän tietoisuuden ja asiantuntemuksen lisääminen ja tukeminen sekä yrittäjyyteen liittyvän asiantuntijakumppanuuden vahvistaminen. Alumnyhdistys koordinoi myös alumnikummitoimintaa. Stadian alumnikummit vierailevat oppilaitoksessa ja käyvät kertomassa opiskelijoille omasta urapolustaan ja työelämään liittyvistä asioista. Kummitoiminnan tarkoituksena on opetuksen ja ammatillisen kasvun tukeminen. Lisäksi alumnyhdistys järjestää ura- ja rekrytointipalvelun kanssa yhteistyössä ns. työelämäiltapäiviä Stadian opiskelijoille ja henkilökunnalle. Työelämäiltapäivissä mm. alumnit kertovat työelämän tarjoamista mahdollisuuksista ja haasteista sekä omasta työelämään sijoittumisestaan, kerrotaan yrittäjänä toimimisesta ja yrittäjyyteen liittyvistä uravalinnoista. Osa Stadian alumnyhdistyksen toiminnasta on resurssoitu uraohjaukseen liittyvän ESR-hankkeen kautta.

(Stadian alumnit 2008.)

4.2.3 Turun ammattikorkeakoulu

Turun ammattikorkeakoulun alumnitoiminta perustuu niinkään alumniyhdistyksen toiminnalle. Yhdistyksen nimenä on Turun ammattikorkeakoulun alumnit ry. ja yhdistykseen voivat liittyä tutkinnon suorittaneet entiset opiskelijat sekä amk:ssa ja sen opiskelijakunnassa työskennelleet tai tällä työskentelevät henkilökunnan jäsenet. Yhdistyksen liittymis- ja jäsenmaksusta päättää vuosikokous. Turun amk:n alumniyhdistyksen tavoitteena on

- ylläpitää ja kehittää entisten opiskelijoiden vuorovaikutusta sekä toistensa että ammattikorkeakoulun kanssa,
- edistää ammattikorkeakoulun ja elinkeinoelämän välistä yhteistyötä sekä
- toimia entisten opiskelijoiden edunvalvojana.

Näiden tavoitteidensa saavuttamiseksi Turun ammattikorkeakoulun alumniyhdistys järjestää koulutuspäiviä, kokouksia, jäsentensä ammattitaitoa kehittäviä tapahtumia, yritysvierailuja ja juhlia. Lisäksi alumniyhdistys julkaisee vuosijulkaisuja. Turun ammattikorkeakoulun alumniyhdistyksen verkkosivuilla markkinoidaan alumnitoimintaa tarjoamalla alumneille mm.

- yhteydenpitomahdollisuuksia,
- oman ammattitaidon kehittämistä ja tietotaidon kierrättämistä,
- koulutuksen kehittämistä,
- hauskanpitoa ja verkostoitumista,
- alennuksia oman oppilaitoksen palvelutoiminnoista (kaikki avoimen amk:n kursseista 50 % alennus) ja lisäksi
- alennuksia Turun amk:n yhteistyökumppaneilta (vrt. opiskelijakortin edut).

Aluminyhdistys järjestää jäsenilleen mm. alakohtaisia tapahtumia, sidosryhmätapaamisia sekä seminaareja ja koulutuspäiviä. Kerran vuodessa yhdistys järjestää teemallisen ”alumni afternoon” –tapahtuman ja alumniglögit. Yhdistys julkaisee kaksi kertaa vuodessa ilmestyvää alumnilehteä ja yhdistyksen jäsenet saavat lisäksi Turun ammattikorkeakoulun oman lehden. Harrastustoimintaan osallistumisen tukeminen oli runsasta ja monimuotoista liikunta- ja urheilutapahtumista (mm. golf) kulttuuritapahtumiin. (Turun ammattikorkeakoulun alumnit, 2008.)

4.2.4 Diakonia-ammattikorkeakoulu

Diakonia-ammattikorkeakoulu on verkostoammattikorkeakoulu, jonka yksiköt ja toimipaikat sijaitsevat eri puolilla Suomea. Diakin toimialat jakaantuvat sosiaali- ja terveys- sekä kirkon kasvatusta ja diakoniatyön ammattialoihin. Diakonia-ammattikorkeakoulun alumnitoiminnasta on maininta oppilaitoksen pedagogisessa strategiassa jossa todetaan, että ”Opetuksen ja nykyisten sekä uusien koulutusohjelmien kehitystyössä hyödynnetään monipuolisesti opiskelijoilta saatavaa palautetta, alumnien asiantuntevasta sekä korkeakoulujen välistä yhteistyötä”. Diakin pedagogiseen strategiaan kytkeytyvässä toimenpideohjelmassa tuodaan esille alumnitoiminnan sekä ura- ja rekrytointitoiminnan käynnistäminen ja kehittäminen ja niiden sitominen osaksi koko opiskeluajan toimintaa kaikissa oppilaitoksen yksiköissä. (Diakonia-ammattikorkeakoulun pedagoginen strategia, 2005.)

Diakonia-ammattikorkeakoulun alumnitoiminta on liitetty osaksi Palveludiakille kuuluvaa ura- rekrytointitoimintaa. Oppilaitoksella ei ole päätoimista alumnikoordinaattoria vaan työnjaollisesti tehtävä kuuluu tällä hetkellä opintoasiain päällikön vastuualueeseen. Palveludiakin ura- ja rekrytointitoimintaan liittyvän informaation mukaan alumnitoiminnalla vahvistetaan mm. Diakin työelämäyhteyksiä ja toiminnan tavoitteena on alumnien yhteenkuuluvuuden lisääminen ja valmistuneiden opiskelijoiden suhteiden lujittaminen omaan ammattikorkeakouluunsa. Diakille alumnit muodostavat tärkeän verkoston työelämysuhteiden ja aluekehityksen toteuttamisessa ja kehittämisessä. Konkreettisesti alumnitoimintaa toteutetaan siten, että alumnit voivat mm.

- toimia vierailevina luennoitsijoina,
- käydä kertomassa opiskelijoille omasta opiskelustaan ja työurastaan,
- osallistua työelämätuutorointiin ja toimia mentoreina sekä
- toimia harjoittelunohjaajina.

(Diakonia-ammattikorkeakoulun alumnitoiminta, 2008.)

Diakilla on käytössään verkossa toimiva alumnirekisteri, jossa on tällä hetkellä n. 500 alumnin yhteystiedot. Valmistuvien opiskelijoiden rekisteröityminen on vapaaehtoista, kuten alumnitoimintaan osallistuminenkin. Rekisterin tarkoituksena on toimia alumnien keskinäisen yhteydenpidon mahdollistajana sekä Diakin markkinoinnin ja tiedotuksen välineenä, myös henkilökunnalla on rekisterin käyttöoikeus. Vuonna 2006 järjes-

tettiin kaikissa toimipisteissä oma alumnitapaaminen, joka organisoitiin keskitetysti ja toteutettiin samalla tavalla. Tämän jälkeen Diakonia-ammattikorkeakoulun alumni-toimintaa on kuitenkin toteutunut pääsääntöisesti erillään eri toimipaikoissa kunkin yksikön omista intresseistä käsin. Diakonia-ammattikorkeakoulu julkaisee Diaktori-lehteä, joka lähetetään kaikille alumneille sekä yhteistyökumppaneille, lehteä käytetään myös oppilaitoksen markkinoinnin välineenä. Erillistä alumnijulkaisua tai tiedotetta ei ole. (Tikkanen, 2008.)

5 AJATUKSIA DIAKONIA-AMMATTIKORKEAKOULUN ALUMNITOIMINNAN KEHITTÄMISESTÄ

Tämän kehittämishankkeenäni tarkoituksena ja tavoitteena on selvittää korkeakoulujen alumnitoiminnan toteuttamismalleja sekä aktivoida Diak Idän Pieksämäen toimipaikan alumnitoiminnan aloittamista. Tässä luvussa tuon esille niitä ajatuksia, jotka ovat mielestäni oleellisia alumnitoiminnan aloittamisen ja kehittämisen kannalta. Visio ja siihen liittyvät toimintamallit eivät ole sinänsä sidottuja Diakonia-ammattikorkeakoulun Itä-Suomessa sijaitsevaan Pieksämäen toimipaikkaan vaan niitä voidaan toki soveltaa, muokata ja hyödyntää eri toimipaikoissa tarpeen ja kiinnostuksen mukaisesti.

Opintoasiain päällikön tehtäviin kuuluva alumnitoiminnan koordinointi on Tikkasen mukaan ongelmallista erityisesti siksi koska toiminnan kehittämiseksi ei jää muiden tehtävien osalta riittävästi aikaa. Tähän mennessä toiminnan yhteisen koordinoinnin tarkoituksena on ollut lähinnä alumnirekisterin aikaansaaminen ja toisaalta antaa toiminnalle ns. alkusysäys vuoden 2006 aikana eri yksiköissä toteutettujen alumnitapaamisten muodossa. Tämän jälkeen alumnitoiminnan toteutusvastuu on siirtynyt pääasiassa toimipaikkojen omalle vastuulle. Alumnitoiminnan toteuttamisen ja kehittämisen haasteiksi onkin nähtävä

- toiminnan koordinoinnin riittävä resurssointi,
- toimipaikkojen sitoutuminen toiminnan toteuttamiseen,
- alumnien innostaminen ja toimintaan sitouttaminen sekä tähän oleellisesti liittyvä
- toiminnan suunnitelmallisuus, jatkuvuus ja säännöllisyys.

Lisäksi alumnitoiminnan pitää olla vastavuoroista, toiminnan tulee hyödyttää sekä ammattikorkeakoulua että alumneja itseään. (Tikkanen, 1.4.2008.)

Diakonia-ammattikorkeakoulun Pieksämäen toimipaikassa ei ole toteutettu alumni-toimintaa vuoden 2006 helmikuussa järjestetyn alumnitapaamisen jälkeen. Tässä alumni-illassa koottiin **alumnien** ajatuksista, toiveista ja visioista muistio. Iltaan osallituneet alumnit olivat innostuneita toiminnan aloittamisesta ja pitivät mahdollisuutta alumnien omaan verkostoitumiseen tärkeänä. Tärkeäksi koettiin myös opiskelijoiden, alumnien ja työelämän väliset yhteydenpidot sekä ”kolmikantaisen ajatusmallin” toteuttaminen koulutuksen sisältöjen, työelämän ja aluekehityksen sekä opiskelijan työelämävalmiuksien kehittämisessä. Illan kuluessa tärkeimmiksi ja konkreettisimmiksi alumnitoiminnan aloittamisen ja kehittämisen visioiksi nousivat

- toiminnan tunnetuksi tekeminen sekä alumnien itsensä että nykyisten opiskelijoiden keskuudessa,
- alumnien välisen yhteydenpidon mahdollistaminen esim. alumnien oman nettisivuston kautta,
- vuosittaisen alumnitapaamisen järjestäminen,
- pienimuotoiset kutsutilaisuudet (esim. jouluglögi),
- alumniyhdistyksen perustaminen sekä
- vuoden alumnin valinta.

(Alumni-ilta, 3.2.2006.)

Alumnitoiminnan aloittamisesta, kehittämisestä ja visioinnista on lisäksi pyritty keskustelemaan eri yhteyksissä sekä alumnien itsensä että toimipaikan henkilöstön kanssa. Alumneille suoritetun pienimuotoisen kyselyn (Kirkon nuorisotyön neuvottelupäivillä tammikuussa 2007 Jyväskylässä) mukaan ja yksittäisten keskustelujen pohjalta toiminnalta odotetaan työelämävalmiuksien vahvistamista, entisten opiskelukaverien välisen yhteydenpidon ja tapaamisten mahdollistamista, mahdollisuutta keskinäiseen konsultointiin, tietoa ajankohtaisista koulutusasioista sekä oman tietotaidon päivittämisen mahdollisuutta.

Henkilöstön ajatuksia ja visioita alumnitoiminnan aloittamisesta kysyin sähköpostin välityksellä joulukuussa 2007. Saatujen vastausten perusteella Diak Idän henkilöstön ajatukset ja visiot noudattivat alumnien ja muiden oppilaitosten esille tuomaa toimin-

nan toteuttamismallia. Alumneja ja alumnitoimintaa tulisi henkilöstön mielestä hyödyntää mm. opiskelijarekrytoinnissa ja koulutusten markkinoinnissa, työelämäkumppanuuden luomisessa, opiskelijoiden työelämä tietouden lisäämisessä sekä opintokäyntien mahdollistajina ja vierailevina luennoitsijoina. Lisäksi henkilöstön mukaan kannattaisi harkita alumniedustusta tai alumnien hyödyntämistä opintokokonaisuuksien suunnittelussa ja toteutuksessa sekä ops-työskentelyssä.

Alumnitoiminnan aktiivisemmän aloittamisen ja kehittämisen haasteeksi henkilöstön jäsenet nimesivät toiminnan riittävän resurssoinnin ja valmistuvien alumnien mukaankutsumisen (ns. siirtymäriitin) perinteen puuttumisen. Kehittämishaasteena mainittiin myös koko henkilöstön sitouttaminen toimintaan. Opettajakollegan näkemyksen mukaan alumnitoiminnan kehittäminen on koko oppilaitosyhteisön yhteinen etu ja tehtävä, siinä on kaikkien oltava mukana:

”Jokaisen opettajan tulisi sitoutua yhteistyöhön ainakin 2 – 3 alumnin kanssa, eli pitämään heihin henkilökohtaisesti yhteyttä esim. puhelimitse ja vierailamalla alumnin toimipaikassa ainakin kerran vuodessa tai kahdessa. Toki yhteistyö voi olla tiiviimpääkin ainakin ajoittain esim. harjoittelun ohjauksen, jonkun projektin tms. kautta. Alumnitoiminnan kehittäminen ei ole vain yhden henkilön tehtävä, vaan siinä on kaikkien oltava mukana. Toki yksi henkilö voi esim. siten koordinoida hommaa, että hän huolehtii isommista alumnitapaamisista ja siitä, mitä yhteisiä tiedotteita alumneille lähetetään.”

Alumnien toimintaan perehtyminen jo opiskeluaikana sitouttaa opiskelijoita toimintaan mukaan mutta tarvitsee toimiakseen henkilöstön tuen ja oivalluksen alumnien hyödyntämisestä koulutuksessa ja omassa opetuksessa. Lisäksi vuorovaikutuksen ja kumppanuuden keskeisin asia lienee yhteisen hyödyn ja vastavuoroisuuden oivaltaminen. Tähän liittyen henkilöstö toi esille ajatuksen alumneille suunnatusta täydennys- ja jatkokoulutuksesta, mahdollisesta koulutuspolun luomisesta ja konkreettisesta taloudellisesta etuudesta. Alumnitoiminnan liittäminen osaksi mentoritoiminnan kehittämistä ja alumnien toimiminen mentoreina nähtiin niinikään varteenotettavana asiana. ”Monenlaisten alumnien” hyödyntäminen nähtiin koulutuksen kannalta merkityksellisenä asennemuokkaajana ja linkittyvän vahvasti yhteen opiskelijoiden esteettömyyteen liittyvän työelämä tietouden sekä uraohjauksen kanssa. Alumnitoiminnan aktivoimiseksi ehdotettiin myös alumnitoimintaan liittyvän koulutus- ja kehittämispäivän järjestämistä koko oppilaitosyhteisölle. Päivän teemaan liittyen mukaan voitaisiin kut-

sua ”perehdyttäjiä” jostakin toisesta korkeakoulusta, jossa alumnitoiminta on jo pidemmällä kuin Diakonia-ammattikorkeakoulussa.

6 JOHTOPÄÄTÖKSET JA POHDINTA

Tässä kehittämistehtävässä olen tarkastellut eri korkeakoulujen alumnitoiminnan toteuttamismalleja. Samalla tarkoitukseni on ollut aktivoida Diakonia-ammattikorkeakoulun ja erityisesti Diak Idän, Pieksämäen toimipaikan alumnitoiminnan aloittamista ja kehittämistä. Kaiken kaikkiaan prosessi on ollut pitkäkestoinen ja sen toteuttamisen aktiivisuustaso on prosessin kestäessä vaihdellut huomattavasti. Tarkastellessani eri yliopistojen ja ammattikorkeakoulujen alumnitoiminnan verkkosivuja, strategioita ja esimerkiksi alumniyhdistysten asiakirjoja olen havainnut kaksi erittäin mielenkiintoista ja merkityksellistä näkökulmaa:

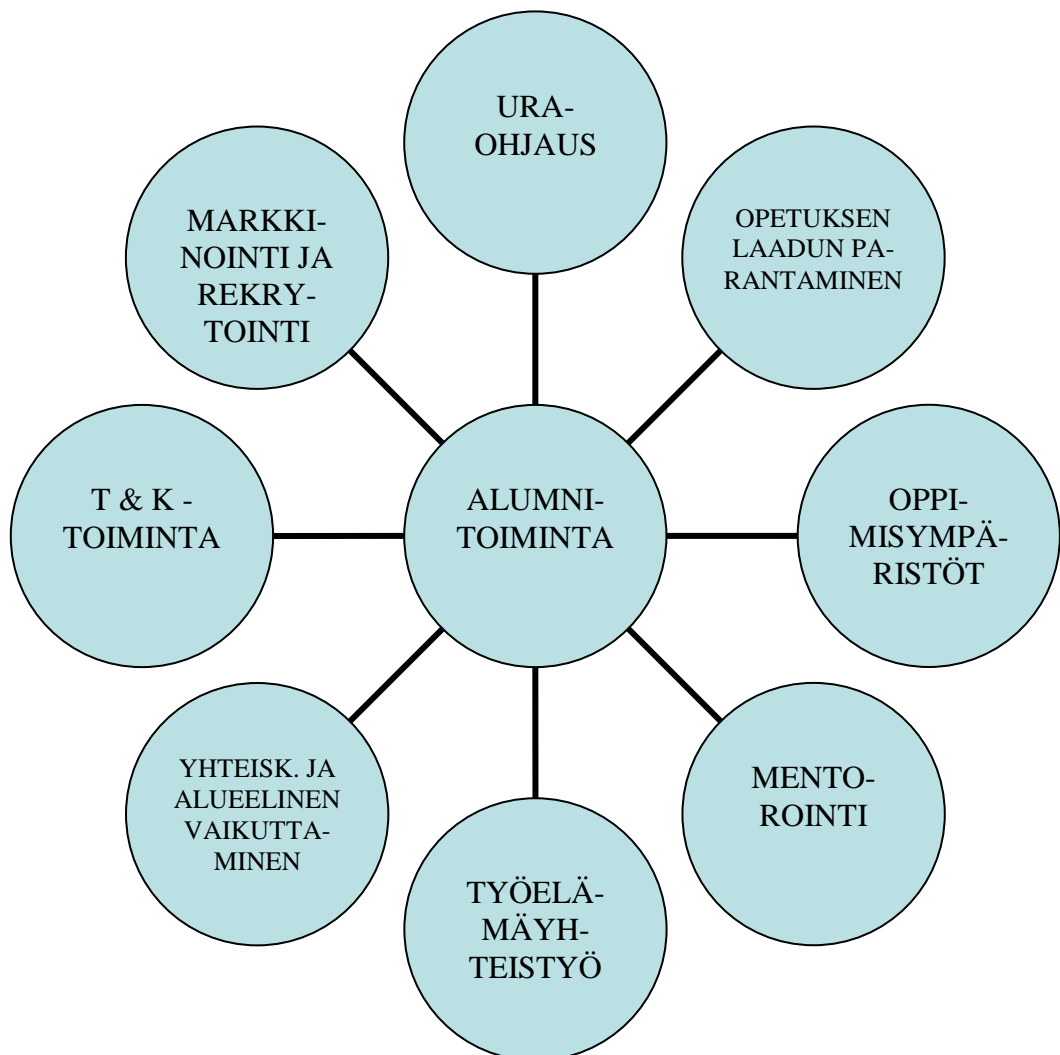
- 1) Yliopistojen alumnitoiminta sitoutuu vahvasti sivistysaatteen perintöön ja sitä kautta sekä yhteiskunnalliseen vaikuttamiseen että mm. kulttuuriseen toimintatapaan.
- 2) Ammattikorkeakoulujen osalta alumnitoiminta on aktiivisinta niissä oppilaitoksissa, joissa koulutetaan opiskelijoita elinkeinoelämän, liiketalouden ja tekniikan alojen palvelukseen. Tiivis yhteistyö elinkeinoelämän kanssa ja yrittäjyyspainotteiset opinnot näyttävät tukevan ammattikorkeakoulujen alumnien toimintaa ja antavat konkreettisia eväitä myös alumniyhdistysten perustamiselle ja toiminnan organisoitumiselle.

Diakonia-ammattikorkeakoulun alumnitoiminnan aktivoimiseksi tarvitaan selkeä työnjako ja vastuuhenkilöille riittävästi resursseja toiminnan kehittämiseen. Lisäksi tehtävään tarvitaan yhteinen visio (joka voi nousta myös toimipaikkakontekstista) ja yhteisön (johdon ja henkilöstön) valtuutus ja tuki toiminnan kehittämiseksi. Yhtenä mahdollisuutena kannattaisi harkita alumnitoiminnan kehittämisprojektia, jolloin toimintaan voitaisiin palkata joko päätoiminen tai osa-aikainen alumnikoordinaattori. Verkoston osalta tehtävänä olisi olemassa olevien toimintakäytäntöjen kartoitus ja toiminnan mallintaminen eri yksikköjen omista konteksteista käsin sekä mahdollisen alumniyhdistyksen perustaminen esimerkiksi yhteistyössä opiskelijayhdistyksen kans-

sa. Joka tapauksessa on kysymys sitten Diakonia-ammattikorkeakoulun yhteisestä tai yksikkökohtaisesta alumnitoiminnan kehittämisestä siihen tarvitaan

- ❖ markkinointihenkistä visionääriä,
- ❖ vahvempaa toiminnan profilointia ja olemassa olevan tuotteen markkinointia,
- ❖ yhteisön vahvuuksien hyödyntämistä ja
- ❖ opiskelijoiden sekä alumnien sosiaalisen sidoksen vahvistamista sekä
- ❖ toiminnan säännöllisyyttä ja jatkuvuutta.

Lisäksi alumnitoiminnan kehittäminen pitää liittää osaksi muita kehittämiskohteita (ks.kuva), kuten työelämänoppimisympäristöjen kehittämistä ja mentorointia – joiden kohdalla alumnit ovat keskeisiä toimijoita.

Alumnitoiminnan aloittamisen kannalta merkittävää on ottaa huomioon ammattikorkeakoulun perinteiden puuttuminen, käytäntöjä ja omaa perinnettä luodaan koko ajan. Tämä vaikuttaa suoraan myös alumnitoimintaan, sosiaaliseen sitovuuteen liittyviä riittejä ja toimintaperinnettä pitää kehittää rinnakkain alumnitoiminnan kanssa. Oppilaitoksen imagolla ja ”me-hengellä” on merkitystä alumnien oman aktivoitumisen kannalta. Alumnitoiminnan ruohonjuuritason luonnollisin yhteistyökumppani löytyneekin opiskelijayhdistyksestä ja opiskelijayhdistyksessä toimineista / toimivista aktiivisista opiskelijoista. Opiskelijayhteisön muokkautuminen ja muuttuminen alumniyhteisöksi alkaa jo opintojen alussa, siksi olisi tärkeää mahdollistaa alumnien ja opiskelijoiden kohtaamisia jo opintojen alkuvaiheessa. Käytännössä alkavan toiminnan vahvistamiseksi on usein osoitettu parhaaksi toimintatavaksi epävirallisten kontaktien kautta tapahtuva ”kaverilta kaverille” –viestittäminen, siksi esimerkiksi alumniyhdistyksen perustaminen voi lähteä liikkeelle muutaman aktiivisen alumnin ja oppilaitoksen edustajan aloitteesta ja toiminnasta.

LÄHTEET

Alumni-ilta. 3.2.2006. Muistio. Diakonia-ammattikorkeakoulu.

Antikainen, A. 1998. Kasvatus, elämäntilanne ja yhteiskunta. Porvoo: WSOY.

Diakonia-ammattikorkeakoulun alumnitoiminta. 2008. Verkkosivut. Viitattu 13.5.2008. <http://www.diak.fi/alumnit>.

Diakonia-ammattikorkeakoulun pedagoginen strategia. 14.6.2005. Viitattu 10.4.2008. <http://www.diak.fi>.

Elinikäinen oppiminen yliopistossa. 2005. Opetusministeriö. Työryhmämuistioita ja selvityksiä 2005:38. Viitattu 10.4.2008. http://www.minedu.fi/OPM/Julkaisut/2005/elinikainen_oppiminen_yliopistoissa-tyoryhman_muistio.

Elinikäisen oppimisen kehittämisohjelma 2007 – 2010. Kuopion yliopisto. Julkaistu 7.2.2007. Viitattu 10.4.2008. http://www.uku.fi/hallinto/suunn/julkaisut/elinikaisen_oppimisen_kehittamisohjelma_2007-2010.pdf.

Elinikäisen oppimisen strategia. 2007. Jyväskylän yliopisto. Julkaistu 21.2.2007. Viitattu. 10.4.2008. <http://www.jyu.fi/hallinto/aikuiskoulutus/strategia>.

Elinikäisen oppimisen strategia. 2008. Tampereen yliopisto. Viitattu 10.4.2008. http://www.uta.fi/hallintokeskus/suunnittelu/asiakirjat/elinik_opp_strategia.pdf

Eteläpelto, A. & Tynjälä, P. (toim). 1999. Oppiminen ja asiantuntijuus. Työelämän ja koulutuksen näkökulmia. Porvoo: WSOY.

Heiskanen, T. 1999. Informaatioyhteiskunnasta oppimisyhteiskunnaksi? Työelämän näkökulmia keskusteluun. Teoksessa Eteläpelto, A. & Tynjälä, P. (toim). 1999. Oppiminen ja asiantuntijuus. Työelämän ja koulutuksen näkökulmia. Porvoo: WSOY. ss. 24 – 47.

Herranen, J. 2008. Kuopion kesäyliopisto. Joensuun Yliopisto. Kasvatus ja kehitys elämäntilanteissa. 18.1.2008. Luentomateriaali.

Härkönen, P. 2003. Opettajatuutorin käsikirja. Tuutori-, alumni- ja mentoritoiminta Turun ammattikorkeakoulussa. Turun ammattikorkeakoulun oppimateriaaleja 10. Turku: Turun ammattikorkeakoulu.

Jyväskylän yliopisto. 2008. Verkkosivut. Viitattu 10.4.2008. <http://www.jyu.fi/hallinto/alumni>

Kanerva-Lehto, H & Lehtonen, J. (toim.) 2007. Tutkimuspaja – oppimista ja kehittämistä. Turun Ammattikorkeakoulun raportteja 54. Turku: Turun ammattikorkeakoulu.

Kauppila, R., A. 2007. Ihmisen tapa oppia. Johdatus sosiokonstruktiiviseen oppimiskäsitykseen. Opetus 2000. Jyväskylä: PS-kustannus.

L 9.5.2003/351. Ammattikorkeakoululaki. Viitattu 10.4.2008. Valtion säädöstietopankki Finlex. <http://www.finlex.fi>.

L 27.6.1997/645. Yliopistolaki. Viitattu 10.4.2008. Valtion säädöstietopankki Finlex. <http://www.finlex.fi>.

Laurean alumnit ry. 2002. Verkkosivut. Viitattu 14.10.2008. <http://www.laureanalumnit.fi>

Leskelä, J. 2005. Mentorointi aikuisopiskelijan ammatillisen kehittymisen tukena. Acta Universitatis Tamperensis. Tampere: Tampere University Press.

Mira Network. 2008. Alumnitoiminta Suomessa syksyllä 2004. Tilanneraportti alumnitoiminnasta suomalaisissa yliopistoissa ja ammattikorkeakouluissa. Viitattu 7.4.2008. <http://www.mira.se>.

Mäkinen, J. 2005. Kehittämispäällikkö, Tampereen yliopisto, ura- ja rekrytointipalvelut. Alumniseminaari 25.1.2005.

Onnismaa, J. 2005. Konstruktivismi ja ohjaus. Teoksessa Kalli, P & Malinen, A. (toim.) 2005. Konstruktivismi ja realismi. Aikuiskasvatuksen 45. vuosikirja. Kansanvalistusseura ja Aikuiskasvatuksen Tutkimusseura. Helsinki. Kansanvalistusseura ss. 107 – 128.

Oulun yliopistoseura ry. 2008. Verkkosivut. Viitattu 10.4.2008. <http://www oulu.fi/alumni/yliopistoseura/index.html>.

Rinne, R. 2002. Binaarimallista Bolognan tielle: Erilliset ammattikorkeakoulut tulevat ja menevät. Teoksessa Liljander, J-P. Omalla tiellä. Ammattikorkeakoulut kymmenen vuotta. Helsinki: Arene Edist. ss. 80 – 106.

Ruodemäki, A. 2005. Alumni- ja kulttuurisihteeri. Jyväskylän yliopisto. Alumniseminaari 25.1.2005.

Ruohotie, P. 2000. Oppiminen ja ammatillinen kasvu. Helsinki: WSOY.

Silvennoinen, M. 2002. Motivaatio työhön ja työssä oppimiseen. Tapaustutkimus kolmen asumis- ja hoitopalveluorganisaation henkilöstön kehittämissuunnitelmassa. Pro Gradu –tutkielma. Tampereen Yliopisto, kasvatustieteiden laitos, aikuiskasvatus.

Stadian alumnit. 2008. Verkkosivut. Viitattu 10.4.2008. <http://www.stadia.fi/palvelut/alumni>

Tampereen yliopisto. 2008. Alumnistrategia. Viitattu 7.4.08. <http://alumninet.uta.fi/Alumniry/Alumninesittely/Alumnistrategia/tabid/101/Default.aspx>

Tikkanen, N. 2008. Sähköpostiviesti 1.4.2008. Vastaanottaja Tiina Häkkinen.

Tuomisto, J. 1994. Elinikäisen oppimisen historialliset lähtökohdat. Teoksessa Kajanto, A. & Tuomisto, J. Elinikäinen oppiminen. Vapaan sivistystyön 35.vuosikirja. Kansanvalistusseura ja Aikuiskasvatuksen Tutkimusseura. Jyväskylä: Gummerus.

Turun ammattikorkeakoulun alumnit. 2008. Verkkosivut. Viitattu 13.5.2008.
<http://alumni.turkuamk.fi/etusivu.php>.

Tynjälä, P. 2004. Oppiminen tiedon rakentamisena. Konstruktivistisen oppimiskäsitteksen perusteita. Helsinki: Tammi.

Vaasan yliopisto. 2008. Alumnistrategia. Viitattu 7.4.08.
<http://www.uwasa.fi/ystavat/alumni/toiminta/strategia>.